

BULGAKOV

30.09-23.10.2008

Café Bulgakov

Galeria | Galeria | Gallery

Cluj Napoca | Kolozsvár

"Ready ... Steady ... Growth!"

BERSZÁN Zsolt, BETUKER István, KUDOR DUKA István, VERES Szabolcs

Protagoniștii expoziției deschise pe 30 septembrie în Galeria Bulgakov sunt patru artiști reprezentați de Galeria Bázis. Dacă ar fi să schităm o scurtă caracterizare în ansamblu a celor patru, suntem nevoiți să amintim faptul, că toți s-au format la școala de pictură din Cluj și toți patru au reușit să capteze atenția publicului cunoșător autohton și străin. Cei patru apartin noului val de artiști din România, care în neodihnită căutarea de noi materii prime, tehnici revoluționare, inovații cromatice și regândiri artistice se apropiu tot mai mult de întredeschisile porți moniale ale conștiinței culturale contemporane, desfășurându-și cu grătie pânzele dincoace de granita dintre autenticul frumos și inutilul artificial-provocativ ajuns de proporții internetizante.

Cei patru artiști își reunesc lucrările în incinta galeriei pornind de la conceptul „anomalie organică”, reprezentând aceasta nu în sensul unei boli având originea în afara și înaintea concepției tabloului, ci dându-i drept la viață numai prin legea instaurată de ei înșiși pe pânza care tocmai a atins vîrsta eternității.

Chipuri desfigurate, indescifrabile și chiar neumană apar pe portretele lui Veres Szabolcs. Patinăm pe gheata subțire a esteticii și până la urmă cadem în capcana înținsă de artist. Ne dăm seamă că ceea ce a pornit ca un joc al oglinziilor strâmbă, cu tonuri mai deschise și mai închise, cu fețe sumbre, lipsite de rațiune dar și hilare, devine până la urmă un fel de compătimire a condiției umane, al rostului dumnezeiesc și al scopului nobil care alunecă deseori în prostie.

La fel deschide și Betuker István ușii spre figuri surprinse în posturi nefirești, dar în cazul acestora anomalie cuprinde nu numai fețele lor, se prelungesc și în corp și ajunge dincolo de fizic. Artistul ne-a învățat deja cum gravitația poate fi plimbătă împrejurul pânzei în vederea obținerii altor perspective, deschizând noi perceptii pe lângă cele cu care suntem deja obișnuiti. Cele trei figuri par că plutesc în așteptare prin grotescul neant al simțurilor nedefinite, și se pare că singura ființă fără grai, doar animalul are un rost anume: acela de a fi visul celui care s-a liniștit.

Berszán Zsolt nu s-a oprit la pictură. Prin suprapunerarea mai multor materiale negre, gri și albe el obține basoreliefuri aparent organice. Mișcările tectonice ale diferitelor straturi și culorii închise transformă neîncetat suprafața, organismele se află într-o continuă vibrație, tremură, parcă ar fi supuse unei constante torturi ce se aplică din exterior, sau interiorul se chinuie într-o ușurare de mult așteptată. Nu putem trece nepăsători în fața acestor „nasteri” aparent dureroase fără a auzi chiar și pentru o clipă strigătul negru-scârtător al frâmântării albe.

Într-o uriașă galerie după un îndelung studiu al chipului tocmai am pășit mult înapoi pentru a cuprinde cu vederea întregul tablou al lui Kudor Duka István. Portretele supradimensionate ale artistului își găsesc în sfârșit corpul pe care-l caută de atâtă timp. Însă acestea nu le apartin, parcă ar fi gazde approximative care nu-și pot însuși caracterul feței care le-a apărat deasupra. Astfel dublele portrete par a fi fotografii de mult uitate și regăsite, auto-colorându-se aparent la întâmplare în vederea aflării sensului pierdut. Desenul minuțios al fetelor, expresia mult definită concentreză privirea noastră asupra lor, astfel încât uităm de corp, cum uită de el și capul căruia îi aparține, considerându-l doar o anomalie organică.

Szilárd FERENCZI

Szeptember 30-án a Bázis Galéria által képviselt négy fiatal művész festményeiből nyílt kiállítás a Bulgakov Galériában. Átfogó jellemzésre törekedve meg kell említenünk róluk, hogy minden a négyen a kolozsvári festőiskolában fejlődtek, és mindenükre felfigyelt már a hazai és nemzetközi hozzájáró közhöz. Azon romániai művészek állandóan bővülő táborához tartoznak, akik az elmúlt évek fáradhatatlan munkájának eredményeként új nyersanyagok kipróbalásával, forradalmi vonalvezetéssel, kromatikus frissítésekkel és művész színesítéssel a világ kortárs képzőművészeti területén félig kitárt kapuját megközelítve, elemi kecsességgel bontják ki vásznainkat a szép eredetisége és az internetes méreteket öltött hamisán-provokatív hiábavalóság határán innen.

A négy művész a „szerves képződmény” gondolata köré egyesítette munkáit a galéria falain, nem úgy ábrázolva azt, mint egy klinikai esetet, melynek a festmény létrejötte előtt vagy azon kívül kerestendő az erede, hanem kizárolja az általuk létrehozott törvények keretén belül adnak neki léjtogosultságot azon a vászonon, amely ezennel halhatatlanságot nyert.

Torz és megfejtethetlen, majdnem emberietlen ábrázatok jelennek meg Veres Szabolcs portréin. Az esztétika vékony jegén korcsolyázunk, majd végül a művész csapdájába esünk. A világos és sötét alaphangulatú, kis méretű festmények csalóka felszínén átakintve rádöbbönünk, hogy ahol görbe tükörök játékkal sejtettük, ott a sokat szajkózott nemes emberi szándék és isteni küldetés önnön hiúságába fulladt kudarcának vagyunk véletlen tanúi.

Szokatlan tartásba merevedett alakok látvány fogad Betuker István szélesre tárta (csapó)ajtóit mögött. Ám itt nem csak az arcban történt elváltozásokra figyelünk fel, rendellenessége vonul végig a testen és átrágad környezetére is. A művész már számtalan szor megtanított, hogyan lehet a vászon körül pályára helyezett gravitációval friss perspektívával nyerni, megnézni a befogadókézségen új, járatlan útjait. A feszült súlytalanságban lebegő groteszk figurák várakozása megállítja az időt, csupán az állati beteljesülés álna csendesítí a nyugtalan alvót.

Berszán Zsolt túllépett a festészeten. Fekete, szürke és fehér anyagok egymásra és egymás mellé helyezésével látszólag organikus domborműveket hoz létre. A különböző anyagok és színek tektonikus mozgásának hullámzó felületén a lények életre kelnek, remegnek, mintha állandó kínzásnak lennének kitéve, vagy mintha bennsőjüket feszíténen szét a régi várta megkönnyebbülés boldogító sóhája. Nem sétálhatunk el süketen e gyötörőd „szülések” előtt úgy, hogy csak egy pillanatra is ne üsse meg fulunket a fehér vajdás feketének csikorgó sikoltássá.

Egy gigászi galériában nagyon lépünk hátra, hogy befogjuk pillantásunkkal Kudor Duka István teljes festményét. A művész hatalmas portréi végre megtalálják testet, amelyet oly régen keresnek. Ám a test képtelen felölteni a fölötté megjelent arc karakteri vonásait, nem azonosul vele és találomra viszonyul hozzá. A dupla portrék rég elveszített és megtalált fényképeknél tűnnek, amelyek látszólag véletlenül színezik ki önmagukat a szem elől tévesztett cél kutatva. Az aprólékosan megfestett arcvonások kontraszter vannak a test vázoltságával, ezért nem figyelünk fel rá, ahogyan az arc is megfelelőkézik róla, és csupán tudatalatti súgja neki, hogy az csupán egy szerves képződmény.

FERENCZI Szilárd

Four artists presented by the contemporary art journal Bazis are the protagonists of an exhibition opened in Bulgakov Gallery, in September the 30th. If we want a short description about the four of them, we must mention the fact that all of them studied at the Cluj painting school in their formative years, and all of them managed to get the attention of the expert public at home and abroad. They belong to the new wave of artists in Romania who in their tireless search for new raw materials, for revolutionary techniques, for chromatic innovations and artistic reconsiderations get closer and closer to the gates of contemporary cultural conscience opened at each other, while they graciously display their canvases not stepping through the border between the authentic beauty and the artificial-provocative futility which reached its internet proportions.

The four artists join their works inside the gallery starting from the concept of organic anomaly what they present not as a disease coming from the outside of the painting and before conceiving it, but giving it a right to live only through the law imposed by themselves onto the canvas that has just reached the age of eternity.

Disfigured, undecipherable and inhuman faces do appear on the portraits of Szabolcs Veres. We fall into the trap prepared by the artist. We realize that which started as a play of curved mirrors with lighter and darker tones, sombre faces lacking rationality but still hilarious becomes at the end a kind of empathy towards the human condition, the divine role and noble aim that often ends up in idiomatism.

István Betuker opens the same way doors toward figures caught in unnatural postures, but in their case anomaly occupies not only their faces, but it extends on the body and gets beyond physics. The artist has already taught us how we can move gravitation around the canves in order to get other perspectives, opening new perceptions along the familiar ones. The three characters seem to float waiting in the grotesque nothing of the undefined sensations, and it looks like that the only being which cannot speak, the animal has a certain role: to be the dream of the asleep one.

Zsolt Berszán has not stopped at painting. By putting several black, grey and white materials on each other, he gains apparently organic half reliefs. The tectonic drifts of the different strata and the dark colors permanently transform the surface, organisms are in a constant vibration, they shiver as if exposed to a constant torture applied from the exterior, or the interior struggles in a long waited disburden. We cannot just pass by indifferently in front of these apparently painful births without hearing for a second the black-scratchy shouting of the white torment.

In a huge gallery, after a long study of the face we have just stepped back too much to embrace the entire painting of István Kudor Duka. The super-sized portraits of the artist finally find the body what they searched for so long. But these do not belong to them, bodies seem to be approximate hosts which cannot acquire the character of the faces appeared on them. In this way, the double portraits seem to be long forgotten photographies found again, apparently autocoloring themselves eventually in order to find out the lost meaning. The meticulous draw of the faces, their long defined expression focuses our attention on themselves so that we forget about the body just like the head belonging to it forgets it, considering it only an organic anomaly.

Szilárd FERENCZI
translated by Tünde SZABÓ

